

## **סיכום פרויקט – נושאים במדעי הרוח הדיגיטליים**

### **שינוי אופי ההומור במהלך השנים**

#### **חברים vs ברוקלין 99**

##### **מטרת הפרויקט:**

קומדיית מצבים (סיטקום) היא סוגה באומנויות שהתחילה את דרכה בשידורי רדיו, והתפתחה בהמשך כסוגה של סדרות טלוויזיה, על פי רוב בז'אנר הקומי.

פרק בסיטקום משלב בתוכו דיאלוגים הומוריסטיים, קצרים ובמקרים רבים עוקצניים. לעיתים באים לידי ביטוי עזרים קומיים או דמויות מזדמנות המשתלבים בסיטואציה הקומית או יוצרים אותה.

במהלך השנים התפתחה מודעות לכך שבדיחות מסוימות או הצגה של סיטואציות מסוימות עשויים להיות פוגעניים כלפי אוכלוסיות מסוימות. לכן אופי הבדיחות וההומור המוצג בסיטקומים התאים את עצמו לזמן והשתנה אף הוא, וכך ישנם דברים שפעם היו מקובלים והיום לא עוברים מסך.

בפרויקט זה אנו רוצים לבחון את המגמה הנ"ל והשפעתה על התפתחות הסיטקום על ידי בחינת שני סיטקומים מתקופות זמן שונות – חברים (1994) וברוקלין 99 (2013) וההבדלים בתסריטים.

##### **רקע:**

אנו באים לבדוק האם המאבק החברתי של מיעוטים ואוכלוסיות מוחלשות גרם לעלייה במודעות ושינה או הפחית את הבדיחות בסדרות הטלוויזיה.

אנו בחרנו שתי סדרות הממחישות את ההבדל, בסדרה חברים שעלתה לאוויר ב-1994 הקאסט של השחקנים מאוד הומוגני ומיוצג בעיקר על ידי שחקנים לבנים הטרנסקסואלים ממעמד הביניים, לעומת זאת בברוקלין 99 שעלתה לאוויר ב-2013 יש ייצוג יותר רחב של מוצאים אתניים ונטיות מיניות.

למרות ששתי הסדרות מספרות על חבורות של אנשים מניו יורק יש הבדל גדול במודעות לייצוג של מיעוטים ולמגוון הרחב של האנשים המייצרים את החברה האמריקאית.

היינו רוצים לבדוק אם ההבדל המתואר לעיל בא לידי ביטוי גם בתוכן הבדיחות המסופרות בסדרות.

בעבודה התמקדנו בדיחות פוגעניות ב כלפי שמנים, מהגרים, הומוסקסואליים ונשים.

## תהליך העבודה:

- איסוף הנתונים ועיבוד מקדים

מצאנו מאמר [1] שעוסק בבעיה של אפיון בדיחות פוגעניות. נעזרנו בו על מנת לקחת מילות מפתח שעשויות להופיע בקונטקסט של בדיחות פוגעניות.

השתמשנו ב-API [2] קיים על מנת להשיג ציטוטים המכילים את המילים הייעודיות מ-Brooklyn 99.

לא מצאנו API מתאים עבור חברים אז הורדנו את הטקסט מהרפוזטורי [3] ובעזרת ביטוי רגולרי מצאנו את כל הפרקים המכילים את הביטויים.

- פרוסור המידע

כתבנו סקריפט שממיר את קבצי ה-json שקיבלנו מה-API לטבלת CSV באופן הבא:  
ברוקלין 99- העמודה הראשונה מכילה את הציטוט בו נמצאה מילת המפתח והעמודה השנייה קובעת האם הוא פוגעני או לא.

חברים – העמודה הראשונה מכילה את העונה והפרק בו הציטוט המכיל את מילת המפתח נמצא והעמודה השנייה קובעת האם הוא פוגעני או לא.

- עיבוד המידע

ממאמר [1] ניתן היה להבין שיש אלגוריתמי NLP המזהים בסיכוי טוב אם בדיחה היא פוגענית (בהינתן מילת מפתח לא כל משפט המכיל אותה בהכרח פוגעני ולכן צריך דרך / אלגוריתם על מנת לקבוע זאת). למשל:

Text	Keyword = Target
A <b>fat</b> woman just served me at McDonalds and said "Sorry about the wait". I replied and said, "Don't worry, you'll lose it eventually".	Yes
Don't worry if a <b>fat</b> guy comes to kidnap you... I told Santa all I want for Christmas is you.	No

Table 2: Sample of potentially offensive and non-offensive texts

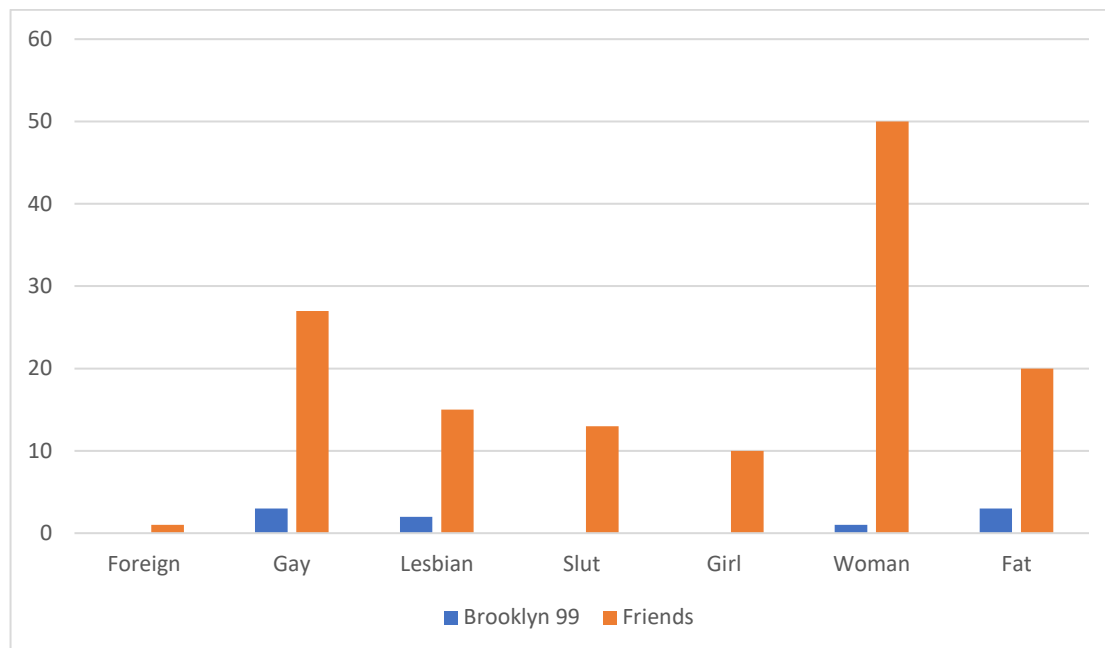
אך אלגוריתמים כאלה עדיין בשלבי פיתוח ואינם זמינים בממשק של קוד פתוח.  
לכן תייגנו את המידע באופן ידני.

לשם כך הגדרנו קריטריונים האם בדיחה היא פוגענית:

- (1) אם השימוש בביטוי הוא למטרת עלבון.
- (2) אם השימוש בביטוי מניח תכונה מסוימת כלפי אוכלוסייה מסוימת.
- (3) אם בהקשר יש דעות קדומות.
- (4) אם הפוגעניות שנויה במחלוקת נשאל מדגם מייצג של אנשים.

## ממצאים:

להלן טבלה המתארת את כמות הבדיחות הפוגעניות שמצאנו עבור כל מילת מפתח:



דוגמאות בולטות לסיטואציות פוגעניות מחברים:

(1) בעונה 2 פרק "The One With the Prom Video" החברים רואים קלטת ישנה של מוניקה מהתיכון, בתקופה בה היא הייתה שמנה, וג'ואי אומר "תראו מישהי שמנה אכלה את מוניקה".

(2) בפרק הראשון של הסדרה בשיחה של הגברים נאמר "נשים הן כמו גלידה, יש הרבה טעמים שצריך לטעום, תיקח כפית". יש החפצה גסה של נשים.

(3) בעונה 3 בפרק "The One With the Metaphorical Tunnel" רוס לא מאפשר לבן שלו לשחק עם בובות ברבי כי הוא מאמין שהדבר עלול לגרום לו לגדול להיות הומוסקסואל. רוס קובע קביעות מגדריות שלא היו מתקבלות בימינו.

(4) בעונה 7 בפרק "The One With Chandler and Monica's Wedding" אמו של צ'נדלר אומרת לאביו הטרנסג'נדר: "אין לך יותר מדי פין בשביל השמלה הזאת?" תוך כדי פגיעה בטרנסג'נדרים.

בברוקלין 99 לא רק שהן הרבה סיטואציות פוגעניות, אלא ממש יש התייחסות להחפצה לא נכונה ועלבונות שלא במקום:

(1) בפרק 'The Oolong Slayer' צ'ארלס אומר לסמל ג'פורדס שהוא נראה קצת שמן והסמל משיב לו שהוא לא יכול להעיר על הגוף שלו ככה, שזה מקום עבודה ושהוא מרגיש מוחפץ.

(2) בפרק 'He Said, She Said' כאשר איימי מנסה לעזור לאישה מסוימת באחת החקירות שלה וחווה חוסר הצלחה, היא נפתח ומספרת על זה שבמחוז הקודם שעבדה בו, הקפטן שלה ממש קידם אותה ונתן לה מקרי חקירה טובים וכאשר היא הפכה לבלשית הוא לקח אותה למסעדה וניסה לנשק אותה בעודו אומר שהוא ציפה למשהו בתמורה לקריירה שהוא העניק לה. היא ברחה וביקשה לעבור למחוז הנוכחי (99) אך זה גרם לה להטיל ספק בעצמה שאולי לא באמת הגיע לה להתקדם, והיא מעולם לא סיפרה על כך לאף אחד כי פחדה שאם תספר היא לא תקבל קידומים יותר. היא הוסיפה ואמרה שדברים מהסוג הזה קורים לכל אישה שהיא מכירה. וזה למה היא כל כך רצתה לעזור לאותה אישה בחקירה שלה.

(3) בפרק 'AC/DC' ג'ייק מתקן מישהו אשר יוצא מנקודת הנחה שהרופא שדיברו עליו ממין זכר, ואומר שזו הייתה רופאה, אישה, ושיש דבר כזה "רופאות" בתוכחה.

## מסקנות:

על מנת לקבוע שבדיחה/סיטואציה היא פוגענית, יש לקבוע קריטריונים מתאימים ולבדוק האם הקונטקסט הוא פוגעני, שכן הימצאותה של המילה לא הופך את הציטוט לפוגעני באופן וודאי. למשל אפשר הביטוי 'mayonnaise low fat' מופיע בחברים אך אינו מתייחס לבן אדם.

בפרק הזמן שעבר בין צילום הסדרה חברים לצילום הסדרה ברוקלין 99, התפתחה מודעות לפגיעה באוכלוסיות מוחלשות ומיעוטים, ובכללי לכך שלכל אוכלוסייה/תרבות/אדם, יש הזכות לכבוד מעצם היותו, לקבלה מהחברה וליחס שווה ולכן בדיחות אשר שמות את אותו אובייקט ללעג ולא מקיימות את הדברים הנ"ל נחשבות פוגעניות היום ולא מקובלות בחברה.

ניכר שהמגמה הזו באה לידי ביטוי גם בסיטקום, או לכל הפחות בסדרות אשר בחנו.

ניתן לראות באופן מובהק שבחברים יש מספר רק של בדיחות וסיטואציות אשר פוגעות באוכלוסיות מסוימות ושמות אותן ללעג והן לא היו מתקבלות היום. לעג לשמנים, החפצת נשים ושימוש בגיי כמילה גסה. כל אלו מופיעים בסדרה. לעומת זאת בברוקלין 99 מספר הבדיחות הפוגעניות הוא זעיר ביחס לחברים, וגם לא באותו קנה מידה (הקונטקסט אמנם יכול להתפרש כפוגעני אך עדיין פחות פוגעני במידת מה). לא רק זאת, אלא בברוקלין יש ממש שימת לב לכל הנושא הזה ודיבור עליו. מדברים שם על שוויון זכויות, אפליה (נשים, שחורים, להט"בים וכו'), והרבה על מה בסדר ולא בסדר בחברה ומה דרוש תיקון.

## לסיכום:

הזמן השפיע על אופי ההומור בסיטקום ביחס של שתי הסדרות שבדקנו. חברים התאימה לרוח זמנה, ומכילה אמירות וציטוטים אשר היום לא מתקבלים ונחשבים פוגעניים. לעומת זאת, ברוקלין 99 המודרנית מאוד נזהרת בלשונה ונדרשת לכבד כל אוכלוסייה ואדם וכן מביאה לסדר היום שיח בנושא.

## **כלים**

- ביטוי רגולרי
- API
- NLP

## **מקורות**

- [1] <https://aclanthology.org/2021.semeval-1.9.pdf>
- [2] <https://rapidapi.com/JacksonBright/api/brooklyn-nine-nine-quotes>
- [3] <https://github.com/adirou/FriendsRatingSource/tree/master/data>